

The Development of a Thai Language Instructional Model to Enhance Creative Writing Using the Knowledge Building Theory for Grade 6 Students

Thongmee Samart

Ban Khuem Chad Tat Bok Srisomporn School, Educational Quality Development Network Group 13 (Kut Hae – Sam Yaek), Yasothon Primary Educational Service Area Office 2, Thailand

E-mail: Thongmee2522@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-2340-2702>

Received 30/09/2025

Revised 13/10/2025

Accepted 30/10/2025

Abstract

Background and Aims: This study aimed to: (1) examine the needs for developing creative writing instruction; (2) develop a Thai language instructional model to enhance creative writing using the Knowledge Building Theory for Grade 6 students, with a quality benchmark of E_1/E_2 ; and (3) To study the results of using Thai language teaching models and evaluate the overall results so that operations and reporting of results follow the logic of consistent R&D research.

Methodology: The sample consisted of 23 Grade 6 students from Ban Khuem Chad Tat Bok Srisomporn School, under the Yasothon Primary Educational Service Area Office 2, during the first semester of the 2024 academic year. The sample was selected using a cluster random sampling method. The research instruments included: a Thai language instructional model to enhance creative writing for Grade 6 students; 12 lesson plans. The creative writing ability test is a 30-item, four-choice multiple-choice test. (P) ranging from 0.33 to 0.75, item discrimination (B) ranging from 0.30 to 0.77, and a reliability coefficient of 0.89; and a 19-item satisfaction questionnaire using a 5-point Likert scale. The data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and t-tests.

Results: The study revealed that 1) The need for developing creative writing instruction was found to be at a high level, particularly in reading skills, with the highest average score of 4.57. Both teachers and students expressed a strong need to improve reading and writing through various media, such as prose, poetry, rhymes, and short stories. Additionally, they emphasized the importance of developing skills in explanatory reading, interest-based reading, and reading information from diagrams, maps, charts, and graphs. 2) A Thai language instructional model based on the Knowledge Building Theory was developed to enhance creative writing for Grade 6 students. The model consisted of six key components and four instructional steps: activating prior knowledge, reading practice, presentation and knowledge exchange, and summarization and evaluation. The model was rated as highly appropriate, with an average score of 4.52. 3) The implementation of the model showed high effectiveness ($E_1/E_2 = 83.43/81.67$). Students' creative writing performance improved significantly, with the average score increasing from 12.64 before

instruction to 24.50 after instruction. Students reported a very high level of satisfaction with the model ($\bar{X} = 4.60$). And 4) The overall evaluation of the model by teachers indicated the highest level of agreement ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50).

Conclusion: The development of a Thai-language instructional model to enhance creative writing for Grade 6 students, based on the Knowledge Building Theory, revealed that both teachers and students expressed a strong need to improve reading and writing skills through various media. The developed model consisted of six core components and four instructional steps and was evaluated as highly appropriate. The model's implementation demonstrated high effectiveness, with students reporting high levels of learning satisfaction and teachers expressing highly positive views of it.

Keywords: Instructional Development; Instructional Model; Creative Writing Development; Knowledge Building Theory

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ทองมี สามารถ

โรงเรียนบ้านคิมชาตาดบกรศรีสมพร กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 13 (กุดแห่ - สามแยก) สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การศึกษานี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) เพื่อพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยและประเมินผลโดยรวม เพื่อให้การดำเนินงานและการรายงานผลเป็นไปตามตรรกะของการวิจัย R&D ที่สม่ำเสมอ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคิมชาตาดบกรศรีสมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน เครื่องมือวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยาก (P) 0.33 ถึง 0.75 และค่าอำนาจจำแนก (B) ตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.77 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบวัดความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t-test

ผลการวิจัย: ผลการศึกษาพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการอ่านที่มีค่าเฉลี่ย 4.57 ซึ่งสูงที่สุด ครูและนักเรียนต้องการพัฒนาเรื่องการอ่านและการเขียนจากสื่อต่าง ๆ เช่น การอ่านบทร้อยแก้ว ร้อยกรอง คำคล้องจอง และเรื่องสั้น นอกจากนี้ยังต้องการฝึกการอ่านเชิงอธิบาย การอ่านตามความสนใจ และการอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ 2) พัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักเรียน ป.6 รูปแบบประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก และขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ กระตุ้นประสบการณ์ ปฏิบัติการอ่าน นำเสนอแลกเปลี่ยน และสรุปประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้ค่าเฉลี่ย 4.52 3) การใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้กับนักเรียน ป.6 มีประสิทธิภาพสูง ($E_1/E_2 = 83.43/81.67$) ผลการเรียนรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังเรียนคะแนนเฉลี่ยเพิ่มจาก 12.64 เป็น 24.50 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยรูปแบบนี้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) และ 4) ผลการประเมินการพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50)

สรุปผล: การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนภาษาไทยที่ส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้เป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่าครูและนักเรียนมีความต้องการในการ

พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนจากสื่อต่าง ๆ ในระดับสูง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก และมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน โดยได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ ผลการใช้รูปแบบแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพสูง นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน และครูมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อรูปแบบในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาการเรียนการสอน; รูปแบบการเรียนการสอน; การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์; ทฤษฎีการสร้างความรู้

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบธุรกิจ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสาร เพราะการดำรงชีวิตในยุคของการติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ในปัจจุบัน ทุกคนต้องก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงและข่าวสารการพัฒนาความสามารถในการติดต่อสื่อสารของคน เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การเขียนจึงเป็นการแสดงออกถึงหลักฐาน ที่เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์ต่อสังคมรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2534) สุทธิวรรณ อินทะกนก (2559) ได้กล่าวถึงการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่า งานเขียนที่เรียกว่างานเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น ผู้เขียนได้จินตนาการหรือประสบการณ์ของเขาจริง ๆ มิได้ลอกเลียนแบบผู้อื่นมา ผู้เขียนจะต้องสามารถใช้จินตนาการหรือความคิดคำนึงของตนเองออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย ประทับใจผู้อ่าน ผู้ฟังให้เกิดความเพลิดเพลินใจ การเขียนสร้างสรรค์จึงเป็นทักษะสำคัญที่สะท้อนความคิด จินตนาการที่แปลกใหม่ของผู้เขียนกล้าคิด กล้าเขียนในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้ผู้อ่านมีความรู้และมีความประทับใจ จึงนับได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาความคิด มีประสบการณ์ และประมวลค่ามากพอที่จะสร้างความคิดได้ลึกซึ้ง คิดได้อย่างชาญฉลาดรวมทั้งมีการใช้ภาษาได้สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการอ่านแต่การสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่ผ่านมา ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการสัมมนาเรื่อง ทางสู่ความสำเร็จในการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาในโครงสร้างภาษาไทยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พบว่าปัญหาสำคัญของการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา คือ ปัญหาด้านการเขียนสะกดคำ ปัญหาด้านการฟัง ปัญหาด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ปัญหาด้านการเขียนเรียงความ และปัญหาด้านความเข้าใจในหลักเกณฑ์ภาษาไทย จากปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของผู้ศึกษาที่ทำการสอนอยู่ กล่าวคือ คณะแผนด้านทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้คะแนนเพียง 47.24 (รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก 2566) สาเหตุหนึ่งเกิดจากครูไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความเข้าใจในการเขียนเชิง

สร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้เพราะชาววิธีการที่จะฝึกฝน ทำให้การอ่านของนักเรียนไม่มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องหากระบวนการและวิธีสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพมาใช้กับนักเรียน ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) เป็นแนวคิดที่ให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ขึ้นจากความรู้เดิมและสารสนเทศที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมในการดำเนินกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับชีวิตจริงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย (ทิตนา แคมมณี, 2554)

ผลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจ และได้ข้อสมมติฐานดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ต้องศึกษาค้นคว้าและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำคัญเพื่อหาแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาต่าง ๆ ในการที่จะเลือกนำมาเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมของการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นพบว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยตามรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังกล่าวพบว่า สามารถแก้ปัญหาในการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำคัญของเรื่องได้ ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยเพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข รวมทั้งได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป ผู้ศึกษาจึงได้พัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเรียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ E_1/E_2
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยและประเมินผลโดยรวม เพื่อให้การดำเนินงานและการรายงานผลเป็นไปตามตรรกะของการวิจัย R&D ที่สม่าเสมอ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเรียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจักษ์ศิลปาคม เขต 2 จำนวน 10 ท่าน
2. นักเรียน

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 368 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอน

1. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งดำเนินการโดยผู้ศึกษาที่คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 5 คน

2. นักเรียน

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 375 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 375 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคิมชาตาดบกรศรีสมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 14 คน

ระยะที่ 4 การประเมินการพัฒนารูปแบบการสอน

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูที่สอนรายวิชาภาษาไทย จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน และการวิเคราะห์เนื้อหา

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การทบทวนวรรณกรรม

1. ความหมายของรูปแบบการเรียนการสอน

Eggen และ Kauchak (2001) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการเรียน การสอนไว้ว่าหมายถึงแผนที่ใช้ในการปฏิบัติการเรียนการสอนที่ได้รับการออกแบบ โดยการเลือกเฟ้นให้เหมาะกับเป้าหมายเฉพาะของบริบทการเรียน การสอนนั้น ๆ

Joyce and Weil (2015) กล่าวว่า รูปแบบการสอน คือ การออกแบบสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการ สร้างความรู้สึกรัก และการกระตุ้นภายใน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ตามองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ความรู้

การมีคุณค่า และทักษะในการเรียนรู้ โดยองค์ประกอบดังกล่าวช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาบทเรียนและหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรและหลักสูตรส่วนตัวด้านสังคมศาสตร์และด้านวิชาการ โดยรูปแบบต่าง ๆ จะช่วยในการวางแผนหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ การสอน และแผนการสอนและ ช่วยในการออกแบบอุปกรณ์การเรียนการสอนที่รวมไปถึงหนังสือเรียน แบบฝึกหัด โปรแกรมประเภท สื่อประสม

ดังนั้นรูปแบบการเรียนการสอนจึงหมายถึง แบบแผนหรือลักษณะกระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่มีการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ และสามารถเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นนำไปใช้ ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนในงานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นตามแนวคิดของจอยซ์และเวลล์ (Joyce & Weil, 2015) ที่มีโครงสร้างของรูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมตามลำดับขั้นขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนดังนี้ หลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการสอน ระบบสังคม หลักการตอบสนองและระบบสนับสนุน

2. การพัฒนาการเรียนการสอน

การพัฒนาการเรียนการสอน หมายถึง การปรับปรุงกระบวนการที่ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามที่ต้องการ โดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง) ปรับกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และสร้างสรรค์รูปแบบการเรียนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553)

3. การพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่จะต้องแสดงปัญญา และจะต้องแสดงออกมาอย่างฉลาด ซึ่งผู้เขียนจะแสดงปัญญาได้นั้นต้องทတ်ความเป็นพหุสตยอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องแสดงความสามารถได้โดยการใช้ศิลปะในการถ่ายทอดปัญญามาให้ตรงกับสิ่งที่ตนเองคิดให้ได้มากที่สุด และชัดเจน จนคนอ่านสามารถเข้าใจได้ถูกต้อง และเกิดความรู้สึกนิยมยกย่อง นับถือ (เวชกุล, 2524 อ้างถึง กิ่งกาญจน์ บุณณสินวัฒนกุล, 2561)

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552) อธิบายความสำคัญของการเขียนสร้างสรรค์ว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าในการยกระดับความคิดและประเทืองสติปัญญาเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้มองเห็นทางเลือกที่หลากหลาย และจุดประกายให้ผู้อ่านเป้าหมาย รู้สึกถึงการสั่นคลอนทางความคิด หรือถึงขั้นรื้อถอนสิ่งที่เป็นความคิดและความเชื่อเดิม ๆ ออกไป

4. ทฤษฎีการสร้างความรู้

สมจิตร สุวรักษ์ (2554) ได้ให้ความหมายของความรู้ คือ สิ่งที่สองของมนุษย์ได้สั่งสมมาจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วยการจำ การคิด การเขียน การเรียนรู้ ทั้งจากอาจารย์ผู้สอนหรือเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือ เอกสาร หลักฐาน สารสนเทศ หรือจากปรากฏการณ์ของธรรมชาติ

กฤติกา พูลสุวรรณ (2559) ได้ให้ความหมายของความรู้ หมายถึง สิ่งที่สองมาจากการเรียนรู้ ค้นคว้า ประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการคิดเปรียบเทียบเชื่อมโยงความรู้อื่น ๆ และผสมผสานกับความรู้และประสบการณ์เดิมจนเกิดเป็นความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือแก้ปัญหาได้

การเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้เดิมเป็นพื้นฐานและเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ด้วยการแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้จากบริบท และสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงจากสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับนักเรียน

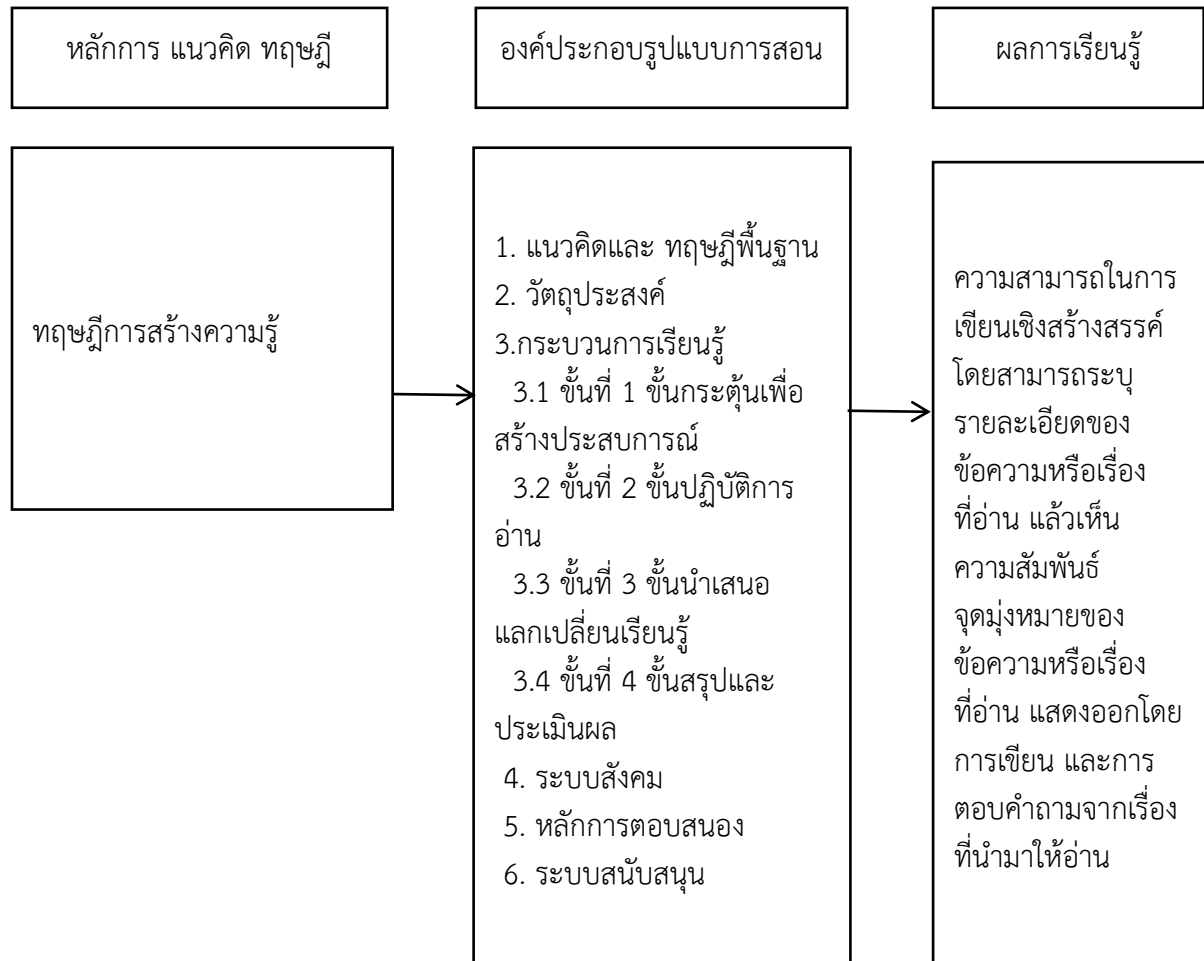
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กัญณภัทร แสนพวง (2562) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 86.48/90.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ E_1/E_2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 76 นักเรียนมีความสามารถในการเขียนบทร้อยกรองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สมเจตน์ พันธุ์พรหม (2560) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชันและการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชัน และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นความรู้เดิม ขั้นเพิ่มเติมแผนการอ่าน ขั้นขำนาญตั้งวัตถุประสงค์ ขั้นเรียนรู้ให้ได้บูรณาการ ขั้นสรุปผลและประเมินอ่านผ่านคุณค่า และขั้นนำความรู้มาประยุกต์ใช้ความคิด 2) ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชัน และการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเท่ากับ 0.6385 3) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาแบบการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย

1.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบสอบถามจากเอกสาร ตำราของ สมนึก ภัททิยธานี (2546) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้มาสังเคราะห์ เนื้อหา เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับประเด็นคำถามของแบบสอบถามความคิดเห็นซึ่งได้จากตัวชี้วัดในสาระทั้ง 5 ของภาษาไทย คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มีข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถาม เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยใช้สูตร IOC แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย พบว่า คุณภาพของแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66

1.4 นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูภาษาไทย จำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 40 คน

1.5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำมาสรุปผล พบว่า การอ่านมีความต้องการพัฒนามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.57

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสอน

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งดำเนินการโดยผู้ศึกษาที่คัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด จำนวน 5 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือปริญญาโท ทางด้านหลักสูตรและการสอน สำเร็จการศึกษาทางด้านการวิจัยการศึกษา และตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ หรือ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษทางด้านภาษาไทย

2. นักเรียน

2.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 375 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอน ความต้องการพัฒนาในการเรียนการสอนภาษาไทย แนวคิดเกี่ยวกับการอ่าน แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน แล้วออกแบบร่างต้นแบบรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของร่างต้นแบบรูปแบบการสอนที่สร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการสอนภาษาไทย เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

การเรียนการสอนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการสอน

4. ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีผลการประเมินทุกองค์ประกอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของความชัดเจนของขั้นตอนการสอนว่าควรระบุให้ชัดเจนว่าใช้อย่างไรเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบ และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์จากหนังสือการสร้างแบบทดสอบเพื่อการวิจัยและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นข้อสอบอิงเกณฑ์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ต้องการจริงจำนวน 30 ข้อ

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณา ความเที่ยงตรง ตามเนื้อหาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ โดยวิธีของโรวินELLI (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (R.K. Hambleton) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541) ดังตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ออกข้อสอบ 60 ข้อ ต้องการจริง 30 ข้อ

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายเมืองยโสธร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 375 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านคิมชาตตาดบกศรีสมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ในการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ใช้หน่วยโรงเรียนเป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. เอกสารประกอบรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

4. แบบวัดความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเตรียมการก่อนการทดลอง

2. ใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้น

3. เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แล้วผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน และทำแบบวัดความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากวัดความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนของผู้เรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบวัดความพึงพอใจโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 ประเมินการพัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของครูต่อรูปแบบการสอน จำนวน 10 ข้อ คำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert

3. นำแบบสอบถามไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการนำนิยามตัวแปรที่ต้องการวัดไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อคำถาม จากนั้นเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ .05-1.00 ไว้เพื่อนำไปใช้จริง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญข้อคำถามมีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 มีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนจัดทำเป็นฉบับจริง

4. ผู้วิจัยได้ทำการอบรมครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสร้างรูปแบบ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยได้ให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนซักถามในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงให้ครูผู้ที่เข้าอบรมได้ทำการทดลองสอนตามขั้นตอนของรูปแบบ

5. เมื่อสิ้นสุดการอบรมครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยได้ทำการประเมินเกี่ยวกับรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบเพื่อหาค่าดัชนีความ เหมาะสมระหว่างองค์ประกอบ ขั้นตอน และกิจกรรมของรูปแบบ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

2.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ความต้องการพัฒนาการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนและครู

รายการ	ความต้องการในการพัฒนา		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ	4.79	0.41	มากที่สุด
อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง	4.80	0.40	มากที่สุด
การเขียนเชิงสร้างสรรค์จากสื่อต่าง ๆ	4.82	0.38	มากที่สุด
การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ	4.77	0.42	มากที่สุด
การอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ	4.06	0.24	มาก
การอ่านตามความสนใจ เช่นหนังสือนอกเวลา	4.15	0.35	มาก
โดยรวม	4.57	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และเมื่อเรียงลำดับพบว่า ครูและนักเรียนมีความต้องการพัฒนาในเรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์จากสื่อต่าง ๆ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ การอ่านตามความสนใจ เช่นหนังสือนอกเวลา และการอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ ผู้ศึกษาจึงได้นำมากำหนดเนื้อหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของวัยและพัฒนาการ ดังนี้ 1) การเขียนประโยคจากกลุ่มคำ 2) การเขียนเรื่องจากกลุ่มคำ 3) การเขียนคำขวัญ 4) การเขียนคำแนะนำ 5) การเขียนประกาศ 6) การเขียนคำเชิญชวน 7) การเขียนโฆษณา 8) การเขียนเรื่องจากภาพ 9) การเขียนนิทาน 10) การเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ 11) การเขียนเรื่องจากประสบการณ์ 12) การเขียนเรื่องตามจินตนาการ

ตาราง 2 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	3	150	333	111	2.65	74.00
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	3	30	65	21.67	1.53	72.22

จากตาราง 2 พบว่าการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-One Testing) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 74.00/72.22

2. วิเคราะห์ผลการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 3 แสดงประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน

การประเมิน	N	คะแนนเต็ม	คะแนนรวม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	14	150	1752	125.14	3.96	83.43
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	14	30	343	24.50	0.76	81.67

จากตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำประสิทธิภาพของกระบวนการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน ได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 83.43 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67 และประสิทธิภาพโดยรวมรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 83.43 /81.67

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	14	30	12.64	1.08	28.045**
หลังเรียน	14	30	24.50	0.76	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และค่า t-test เท่ากับ 28.045 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการประเมินความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

รายการประเมิน	N=14		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของความคิดเห็น
1. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนรู้	4.60	0.51	มากที่สุด
2. การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักการการจัดการเรียนรู้	4.53	0.52	มากที่สุด
3. วิธีการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน	4.60	0.51	มากที่สุด

รายการประเมิน	N=14		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับของความคิดเห็น
4. การจัดการเรียนรู้			
4.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้นของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์	4.67	0.49	มากที่สุด
4.2 ครูใช้คำถามปลายเปิดที่หลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนคิด	4.67	0.49	มากที่สุด
4.3 ครูตอบคำถามและสนับสนุนให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.53	0.52	มากที่สุด
4.4 นักเรียนมีอิสระในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ	4.67	0.49	มากที่สุด
4.5 สนับสนุนให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม สืบค้นข้อมูล รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.67	0.49	มากที่สุด
5. สื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้อง เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้	4.47	0.52	มาก
6. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม สามารถนำไปปฏิบัติได้ ประเมินได้ตามสภาพจริง	4.60	0.51	มากที่สุด
โดยรวม	4.60	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 5 ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50

สรุปผล

1. การศึกษาความต้องการพัฒนาการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ความต้องการพัฒนาการด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และเมื่อเรียงลำดับพบว่า ครูและนักเรียนมีความต้องการพัฒนาในเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากสื่อต่าง ๆ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ การอ่านตามความสนใจ เช่นหนังสือนอกเวลา และการอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟตามลำดับ

2. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

2.1 รูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1) หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน

องค์ประกอบที่ 2) วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3) ขั้นตอนการสอน (Syntax) มี 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นเพื่อสร้างประสบการณ์ คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนนำเสนอต่าง ๆ มาใช้กับนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นนักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการอ่าน คือ ขั้นที่นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียด เพื่อต้องการตอบคำถาม หรือสรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ขั้นที่นักเรียนออกมานำเสนอผลจากการปฏิบัติการอ่าน อภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล คือ ขั้นที่นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการและวิธีการอ่านเรื่องที่ ได้รับ ตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติกิจกรรม องค์ประกอบที่ 4) ระบบสังคม องค์ประกอบที่ 5) หลักการตอบสนอง องค์ประกอบที่ 6) ระบบสนับสนุน

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.52

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.1 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 83.43 /81.67

3.2 ผลการเปรียบเทียบด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.08 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 และค่า t-test เท่ากับ 28.045 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$)

4. ผลการประเมินการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมครูมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50)

อภิปรายผล

การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้ศึกษาขออภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์พบว่า ความต้องการพัฒนาการด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และเมื่อเรียงลำดับพบว่า ครูและนักเรียนมีความต้องการพัฒนาในเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในเรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์จากสื่อต่าง ๆ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง

ข้อแนะนำ การอ่านตามความสนใจ เช่นหนังสือนอกเวลา และการอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถสรุปสาระสำคัญของแนวคิดทฤษฎีเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการร่างรูปแบบการสอนได้ ดังนี้ 1) แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) (ทิตนา แคมมณี, 2554) มีสาระสำคัญ คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้เรียนจะเป็นผู้ออกไปสังเกตสิ่งที่ตนอยากรู้ มาร่วมกันอภิปราย สรุปผลการค้นพบแล้วนำไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเอกสารวิชาการ หรือแหล่งความรู้ที่หาได้เพื่อตรวจสอบความรู้ที่ได้มา และเพิ่มเติมเป็นองค์ความรู้ที่สมบูรณ์ต่อไป การจัดกิจกรรมควรส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนที่เหมาะสมกับวัย การให้ประสบการณ์ การถ่ายทอดความรู้ทางสังคม และกระบวนการพัฒนาสมดุล อีกทั้งการเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง ค้นหาความรู้ด้วยตนเองจนค้นพบความรู้และรู้จักสิ่งที่ค้นพบ เรียนรู้วิเคราะห์ต่อจนรู้จริงว่าลึกๆ แล้วสิ่งนั้นคืออะไร มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร และศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งลงไปจนถึงรู้แจ้ง และผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์และช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันเพื่อเป้าหมายกลุ่ม มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ทำให้ผู้ศึกษาได้องค์ประกอบของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่แสดงถึงองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดของ Joyce & Weil มี 6 องค์ประกอบโดยแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 หลักการแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน ผู้ศึกษาได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี ดังนี้ 1) ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง Constructivism (ทิตนา แคมมณี, 2554)

องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านการเขียนเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 ขั้นตอนการสอน (Syntax) มี 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นเพื่อสร้างประสบการณ์ คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนนำสื่อต่าง ๆ มาใช้กับผู้เรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา โดยใช้กลวิธีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการอ่าน คือ ขั้นที่ผู้เรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียด เพื่อต้องการตอบคำถาม หรือสรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ ขั้นที่ผู้เรียนออกมานำเสนอผลจากการปฏิบัติการอ่าน อภิปราย สรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปและประเมินผล คือ ขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการและวิธีการอ่านเรื่องที่ ได้รับ ตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติกิจกรรม

องค์ประกอบที่ 4 ระบบสังคม บทบาทผู้สอน จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม โดยควบคุมกระบวนการการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้และคอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนดำเนินงานไปได้ อย่างราบรื่น แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนตามโอกาสที่เหมาะสม(ต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรยากาศการเรียนที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามแนวทางของทฤษฎี Constructionism โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้จุดประกายความคิดและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนโดยทั่วถึงกัน ตลอดจนรับฟังและสนับสนุนส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่จะเรียนรู้เพื่อประจักษ์แก่ใจด้วยตนเอง และช่วยเชื่อมโยงความคิดเห็นของผู้เรียนและสรุปผลการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมและนำทางให้ผู้เรียนได้รู้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ บทบาทผู้เรียน มีความยินดีร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ เรียนรู้ได้เอง รู้จักแสวงหา

ความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วยตนเอง สามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล ให้ความช่วยเหลือกัน และกัน รู้จักรับผิดชอบงานที่ตนเองทำอยู่และที่ได้รับมอบหมาย และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้นั้น

องค์ประกอบที่ 5 หลักการตอบสนอง ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนเป็นผู้คอยให้กำลังใจ และให้คำปรึกษาแนะนำในการวางแผนหรือปฏิบัติกิจกรรมเมื่อปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จแล้วผู้สอนให้คำชมเชยและยกย่องให้เป็นแบบอย่างกับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ

องค์ประกอบที่ 6 ระบบสนับสนุน สื่อการเรียนรู้เป็นแหล่งการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

3. ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 4.52 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนาขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการศึกษาความต้องการพัฒนาการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน และผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2541) ที่ได้สรุปไว้ว่า ในขั้นแรกจะต้องสร้างรูปแบบการสอนขึ้นมา โดยศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิด หลักการ รูปแบบการสอนที่ผู้คิดค้นไว้ แล้วพิจารณาว่าสิ่งที่สามารถจัดการสอนให้ บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการเช่นไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบหรือกิจกรรมใดเขียนรูปแบบออกมา ต้องมีทฤษฎีมารองรับ และต้องมีการทดสอบและ ตรวจสอบคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยชัยยศ ชูชื่น (2559) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียม ขั้นที่ 2 ขั้นสอนเป็นกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบความรู้เป็นคู่ทีม ขั้นที่ 4 ฝึกเสริมเป็นรายบุคคล ขั้นที่ 5 การวัดผลและประเมินผล และพะเยาว์ โพธิ์อ่อน (2559) การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้น คือ 1. การสร้างประสบการณ์ 2. การอ่าน 3. การจับใจความ และ 4. การประเมินผล

4. ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 83.43/81.67 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยการกำหนดองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความสอดคล้องสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด โดยรูปแบบการเรียนการสอนได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนการสอนเชิงสร้างสรรค์อย่างชัดเจนและสามารถวัดได้ เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนแบบทดสอบ มีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหาตามจุดประสงค์ และจำนวนแบบฝึก สอดคล้องกับจำนวนของวัตถุประสงค์ (ตัวชี้วัด) จึงส่งผลให้รูปแบบการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบสามารถส่งเสริมการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างดียิ่ง โดยเฉพาะการที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนทั้งรายกลุ่มและ รายบุคคล ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

ด้วยตนเอง โดยอาศัยการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน ให้ความช่วยเหลือและรับฟังความคิดเห็นกัน (ทิตนา แคมมณี, 2554) การช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือ แนะนำหรือการให้ตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการสร้างมโนทัศน์หรือการทำงานนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตตรา พิกุลทอง (2559) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า รูปแบบมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.32/82.25

5. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.38 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 และค่า t-test เท่ากับ 43.331 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก รูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนการอ่านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและ พัฒนาอย่างเป็นระบบ กระบวนการเรียนรู้มีความหลากหลายเพื่อกระตุ้นสมองให้คิดและเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นแบบรู้ตัวและแบบไม่รู้ตัว จากประสบการณ์การทำซ้ำ ๆ แต่ไม่ซ้ำซากจนเกิดเป็นทักษะ ช่วยให้สมองเกิดการจดจำ มีกิจกรรมการเรียนรู้ ตามขั้นตอนการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้กระทำ (Active) และสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจนั้นด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางสติปัญญา อีกทั้งผู้สอนคอยให้การช่วยเหลือ แนะนำหรือการให้ตัวอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการสร้างมโนทัศน์หรือการทำงานนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงข้อมูลและถ่ายโยงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทใหม่ หรือสร้างชิ้นงานใหม่บนพื้นฐานความรู้เดิมได้ สอดคล้องกับงานวิจัย สมเจตน์ พันธุ์พรม (2560) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชันและการเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผลการประเมินการพัฒนารูปแบบการสอนโดยการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวมครูมีความ คิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) การที่พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวม ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ครูผู้สอนมีความเห็นว่าองค์ประกอบทั้งหมดของรูปแบบการสอนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดีขึ้น และ พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจมโนทัศน์ของเนื้อหา สารที่เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้วยรูปแบบการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการศึกษาครั้งนี้เน้นไปที่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือถ้าครูผู้สอนจะนำไปปรับใช้ในระดับชั้นอื่น ๆ สามารถทำได้โดยยึดหลัก

พัฒนาการทางสติปัญญาของนักเรียน แล้วออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

1.2 การนำรูปแบบการสอนไปใช้ สามารถใช้ในขนาดห้องเรียนที่ต่างกันได้ การสอนที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอน (Syntax) ทั้ง 4 ขั้นตอน การจัดกลุ่มของนักเรียนไม่ควรเกิน 4-5 คนในแต่ละกลุ่ม เพราะนักเรียนจะมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะถ้าจำนวนคนมากกว่านี้จะทำให้ความร่วมมือภายในกลุ่มลดน้อยลงได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยกับเนื้อหาและวิชาอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระคณิตศาสตร์ หรือ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเก่ง หรือกลุ่มอ่อน เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น หรือศึกษาวิจัยทักษะด้านการฟัง หรือการพูด เป็นต้น

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ตามแนวคิดและทฤษฎีด้านการสอนที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กรณีการณ์ พวงเกษม. (2534). *การสอนเขียนโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ไทยวัฒนาพานิช.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤติกา พูลสุวรรณ. (2559). *การจัดการความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9* [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร].

กัญญภัทร แสนพวง. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารแพรวมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 6(3), 364–382.

กิงกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล. (2561). กรอบแนวความคิดการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 19(1), 248–261.

เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). *การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์: Idea ดีๆ ไม่มีวันหมด*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

จิตตรา พิกุลทอง. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคognition สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย* [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม].

- ชัยยศ ชูชื่น. (2559). พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5(1), 75–93.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2). สุวีริยาสาส์น.
- พเยาว์ โพธิ์อ่อน. (2559). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนาโรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์, 11(3), 1–9.
- รายงานการประเมินคุณภาพภายนอก. (2566). โรงเรียนบ้านคิมชาตตาดบกศรีสมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2. โรงเรียนบ้านคิมชาตตาดบกศรีสมพร.
- สมจิตร สุวรักษ์. (2554). การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- สมเจตน์ พันธุ์พรหม. (2560). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบเมตาคอกนิชันและการเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. ประสานการพิมพ์.
- สุทธวีรณ อินทะกนก. (2559). การเขียนเชิงสร้างสรรค์. พิมพ์ลักษณ์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- Engen, P., & Kauchak, D. (2001). *Educational psychology: Windows on classrooms* (5th ed.). Prentice Hall.
- Joyce, B., Weil, M., & Calhoun, E. (2015). *Models of teaching* (9th ed.). Pearson.